

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/201/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514201458
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2514201458.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: Q. F., nar. XX. V. XXXX, bytom S., D. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného advokátom: JUDr. Patrik Podhorský, Bratislava, Zámocká 36, o 651,65 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. februára 2016 č. k. 10C/169/2014-93 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej nepriznáva náhradu trov prvostupňového konania.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu o zaplatenie 651,65 eur s príslušenstvom (z dôvodu kvalifikovania poskytnutého úveru ako úveru bez úrokov a bez poplatkov, pričom uplatňované plnenie žalobkyňou vyhodnotil ako premlčané). Žalovanej náhradu trov konania nepriznal a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 99,41 eur (predstavujúcu trovy právneho zastúpenia, a to odmenu za dva úkony právnej služby: 1. prevzatie a prípravu zastúpenia a 2. písomné podanie na súd dvakrát 41,49 eur, t. j. 82,98 eur a jedenkrát režijný paušál 8,04 eur a 8,39 eur, t. j. 16,43 eur), uložením povinnosti žalobkyni uvedenú sumu zaplatiť. Rozhodnutie o náhrade trov vedľajšieho účastníka odôvodnil právne ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne zdôvodnil, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného prislúchala náhrada trov konania z dôvodu úspechu žalovanej v konaní, na strane ktorej vedľajší účastník vystupoval.

Proti takémuto rozsudku len v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu (rozsudku) v napadnutej časti, nepriznaním vedľajšiemu účastníkovi náhrady trov právneho zastúpenia. Odvolanie obsahovo odôvodnila nesprávnosťou právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, ako i absenciou odôvodnenia účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Špecifickosť združenia na ochranu spotrebiteľa podľa názoru žalobkyne spočíva v tom, že sa mu na základe a v súvislosti s jeho činnosťou priznávajú aj osobitné práva a postavenie. Vychádza sa pritom z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti a dosahovania proklamovaných cieľov. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovanej, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Súd prvého stupňa posúdil premlčanie nároku ex offo (z úradnej činnosti), bez vznesenia námietky premlčania. V prípade trov vedľajšieho účastníka tak nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených

na bránenie práva. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, v zmysle ktorého trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu veci a jej individualizáciu na súdoch SR, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. Rozhodnutie o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia žalobkyňa tak označila za nedôvodné a nezákonné.

Vedľajší účastník navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom písomnom vyjadrení k predmetu sporu poukázal na viaceré nedostatky zmluvných dojednaní, ako i absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy, vzniesol i námietku premĺčania, v dôsledku čoho bola žaloba zamietnutá. Jeho úkony je preto potrebné vyhodnotiť ako účelné a hospodárne a v prípade úspechu v súdnom konaní mu tak príslúcha i náhrada trov konania. Žalobkyňa využila zákonné právo zastúpenia advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi. Na účelnosť trov poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 5/2013, podľa ktorého vyjadrenie vedľajšieho účastníka nemalo všeobecný charakter, keďže obsahovalo konkrétne tvrdenia týkajúce sa konkrétneho právneho vzťahu a jeho podanie predstavovalo kvalifikovanú obranu. Na podporu svojej argumentácie poukázal vedľajší účastník na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. októbra 2014 č. k. III. ÚS 457/2014-27, v ktorom bolo konštatované, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde a len vo výnimočných situáciách, napríklad v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania neúčelné. O. s. p. nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom mohol sa dať zastúpiť zástupcom a nemožno len z tohto dôvodu mu nepriznať náhradu trov v súvislosti s právnym zastupovaním. Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník a má aj právo na náhradu trov konania, kam patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa a nachádza svoju opodstatnenosť, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Inštitút náhrady trov konania je prostriedkom ochrany úspešného účastníka a prostriedkom upevňovania procesnej disciplíny, preto z povahy veci musí mať sankčný charakter (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7M Cdo 4/2010 zo 14. septembra 2011).

Žalovaná ani vedľajší účastník na jej strane odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozsudku proti ktorému je prípustné odvolanie, len v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý má vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Súd prvého stupňa správne aplikoval zásadu úspechu, v zmysle ktorej žalovanej, ktorá bola v konaní v plnom rozsahu úspešná, vznikol nárok na náhradu trov konania, ako aj vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval na jej strane. Od práva účastníka (vedľajšieho účastníka) obrátiť sa na súd prostredníctvom právneho zástupcu, ktoré odvolací súd nespochybňuje, je však potrebné odlíšiť právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Náhrada trov konania je obmedzená len na náhradu trov účelne vynaložených (na uplatňovanie alebo bránenie práva). Posúdenie účelnosti je závislé od konkrétnych okolností danej veci.

Vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom naplnenia legitímneho cieľa, ktorým je ochrana spotrebiteľa. Predstavuje subjekt plne spôsobilý poskytovať ochranu vo veciach sporu občana - spotrebiteľa v súdnych, ako aj mimosúdnych sporoch. Procesná ochrana spotrebiteľa v sporovom konaní napĺňa zmysel a účel vzniku združenia práve v tom, aby spotrebiteľ nebol odkázaný na poskytovanie právnej pomoci prostredníctvom právneho zástupcu - advokáta. Ak vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa využije svoje procesné právo na zastupovanie v konaní právnym zástupcom - advokátom, súčasne nesie aj procesnú zodpovednosť spojenú s posudzovaním účelnosti vynaložených trov konania vrátane trov právneho zastúpenia. Priznať možno len náhradu trov potrebných (nevyhnutných) na účelné bránenie práva, ktoré sa objektívne považujú za vynaložené účelne.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) s účinnosťou od 1. mája 2014 zakotvilo povinnosť súdu v každom konaní preskúmať, či nárok uplatňovaný proti spotrebiteľovi nie je premlčaný alebo či nie je daná iná zákonná prekážka, ktorá by neumožňovala nárok po práve priznať. Uvedené zákonné ustanovenie zahŕňa povinnosť súdu ex offo (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na všetky neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie v Luxemburgu C-240/98 až C 244/98 Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro). Na vyrovnanie zdanlivej (formálnej) zmluvnej rovnováhy zákonodarca reagoval legislatívnymi zmenami, konkrétne aj právnou úpravou procesného postavenia združenia, ktoré ako právnická osoba môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaní pred štátnymi orgánmi (§ 25 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa), ako aj dotknutým ustanovením § 5b uvedeného zákona a aktuálnou úpravou vedľajšieho účastníctva združenia v súdnom konaní (§ 93 ods. 3 veta druhá O. s. p.).

Ak sa vedľajší účastník na strane žalovanej za uvedeného platného právneho stavu rozhodol udeliť plnomocenstvo na svoje zastupovanie v súdnom konaní právnomu zástupcovi - advokátovi, nesie dôsledky s tým spojené a to v podobe vyhodnotenia neúčelného charakteru vynaložených trov právneho zastúpenia právnym zástupcom vedľajšieho účastníka. Z dôvodu, že súd prvého stupňa ex offo prihliadal na všetky zákonné prekážky brániace priznaniu žalobkyni plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovanému v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nákladov na právne zastupovanie. S poukazom na to uplatňované trovy právneho zastúpenia občianskym združením prostredníctvom právneho zástupcu nesledujú legitímny cieľ, ktorým je nastolenie rovnováhy medzi spotrebiteľom a poskytovateľom služby, ale samoúčelné vytváranie trov.

Podľa § 2 O. s. p. je súd povinný dbať, aby nedochádzalo k zneužívaniu práv na úkor fyzických alebo právnických osôb. Zákaz zneužitia práva (na ktorý poukazovalo aj rozhodnutie ústavného súdu označené vedľajším účastníkom) zabezpečuje, aby aj uplatňovanie náhrady trov konania nepredstavovalo dôsledok zneužitia noriem procesného práva. Ak si vedľajší účastník uplatnil trovy právneho zastúpenia, predstavujúce odmenu za činnosť právneho zástupcu, ktorý musel žalobný návrh a jeho prílohy náležite preštudovať a posúdiť z hľadiska právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv a následne podať v danej veci konkrétne kvalifikované vyjadrenie, nemožno mu náhradu takýchto trov priznať. Rovnaká povinnosť totiž už prislúchala s poukazom na vyššie uvedené súdu (ex offo) a vynaložené trovy právneho zastúpenia v súvislosti so zastupovaním vedľajšieho účastníka nemožno kvalifikovať ako potrebné, t. j. nevyhnutné (na účelné bránenie práva) a teda ich náhrada nemohla byť vedľajšiemu účastníkovi priznaná. Nemožno prehliadať ani samotný cieľ združenia, ktorým je aktivita združenia v konaní pred súdmi na strane spotrebiteľa, čo zahŕňa aj aspekt uplatňovania práv spotrebiteľa vrátane poskytovanie poradenstva so zameraním na neprijateľné zmluvné podmienky a všeobecnú ochranu práv spotrebiteľa (ako to vyplýva už z názvu združenia). V prípade akceptovania účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia právnym zástupcom vedľajšieho účastníka, združenie by predstavovalo len pasívny subjekt, ktorý existuje sám pre seba.

Vyššie uvedená argumentácia sa vzťahuje na uplatnené trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v celom rozsahu, ktoré z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné priznať vôbec.

Odvolací súd podľa § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej zmenil spôsobom vyplývajúcim z prvej vety výroku tohto uznesenia (odvolacieho súdu).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p., keď žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal už z primárneho dôvodu, že žalobkyňa nepodala návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania a okrem trov právneho zastúpenia jej iné trovy zo spisu nevyplývali.

Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.